

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 11P/8/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5320203123
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Pytliaková Dr.
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2021:5320203123.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Čadca sudkyňou JUDr. Adrianou Pytliakovou, PhD. vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. Q., H.. X.X.XXXX, bytom u matky, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, dieťa rodičov: matky F. Q., H.. XX.XX.XXXX, bytom Z. Č. XX, XXX XX Z. a otca Š. Q., H.. XX.X.XXXX, bytom V.. E. XX, XXX XX E., o zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti matky a určenie výživného takto

rozhodol:

I. Maloletý A. Q., H.. X.X.XXXX zveruje sa do osobnej starostlivosti matky, ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok.

II. Otec je povinný prispievať na výživu maloletého A., H.. X.X.XXXX sumou 80,- € mesačne, ktoré výživné je povinný platiť vždy do 15.dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám matky pod následkami výkonu rozhodnutia, od 6.10.2020.

III. Nedoplatok na výživnom za dobu od 6.10.2020 do 31.3.2021 v sume 400,- € na maloletého A. súd povolí uje otcovi splácať v 25,- € mesačných splátkach spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok nezaplatením čo i len jednej splátky.

IV. Návrh vo zvyšku sa zamietá.

V. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka podaným návrhom zo dňa 6.10.2020 žiadala, aby súd maloletého A. Q., H.. X.X.XXXX zveril do jej osobnej starostlivosti s povinnosťou otca prispievať na výživu maloletého A. sumou 150,- € mesačne od 2.10.2020. Návrh odôvodnila tým, že z manželského vzťahu s otcom maloletého A. pochádzajú dve deti. Z nich maloletý je len A.. Z dôvodu nezhôd a hádok odsťahoval sa otec 15.6.2020 do podnájmu do E.. Odvtedy nežijú v spoločnej domácnosti. Matka pracovala na zástup ako terénna opatrovateľka v Z. do 15.5.2020. Po ukončení pracovného pomeru začala mať zdravotné problémy (chrbtica, tlak), preto nastúpila na PN. Jej príjem pozostáva len z PN 330,- € a prídavkov na dve deti vo výške 50,- €. S deťmi býva v prenajatom obecnom byte. Stará sa aj o staršieho syna, ktorý je študentom strednej školy. Predala pozemok, z ktorého väčšiu polovicu si vzal otec detí, z tej druhej polovice minula 5.000,- € na akútne výdavky (dlh na byte, dlh v banke, splátka auta, synovi vodičský preukaz a stužková slávnosť) a zo zvyšku s deťmi žije. Iný príjem nemá. Maloletý A. navštevuje krúžky, družinu, chodí na obedy a ďalšie výdaje spojené s oblečením a stravou.

2. Otec sa vyjadril písomne dňa 5.11.2020 k návrhu matky na zverenie maloletého A. do jej starostlivosti súhlasil. Nesúhlasil s výškou výživného 150,- € mesačne, pretože je bez príjmu, nemôže sa zaviazat'

platiť takto určené výživné nie pre neochotu, ale pre nedostatok finančných prostriedkov. Tvrdil, že pred odchodom zo spoločnej domácnosti sa s navrhovateľkou dohodli, že zatiaľ podľa možností jej bude mesačne zasielať výživné na obidve deti vo výške 100,- € mesačne, čo si aj plní. Toho času je nezamestnaný a pričinením matky musel opustiť spoločnú domácnosť. Je si vedomý toho, že na výchovu a výživu svojmu maloletému synovi musí prispievať. Pred odchodom zo spoločného bytu vlastnil s matkou spoločný pozemok, ten bol predaný za 22.000,- €. Peniaze boli rozdelené 2.000,- € na bežné nákupy spolu a zostatok bol rozdelený 10.000,- € navrhovateľke a 10.000,- € otcovi. Toho času býva v podnájme, ktorý si financuje z 10.000,- €, z ktorých podnájom platí 300,- €, splátka akontácie 600,- € a nakoľko si prenajal holobyt bez zariadenia, musel si zakúpiť skromné zariadenie. Do nábytku investoval 4.800,- €. Platba za nájom 1.500,- €, potraviny, hygienické potreby mesačne 300,- €, oblečenie, cestovné, pretože si hľadá zamestnanie 150,- €. Okrem toho má z VÚB pôžičku, ktorú momentálne prestal splácať, pretože je nezamestnaný. Požiadal rodinu, aby mu požičala 400,- €, aby ich zaslal navrhovateľke 28.10.2020. Keď bude mať prácu svoju povinnosť voči deťom plniť bude.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, otca, oboznámením sa listinných dôkazov, a to ročné zúčtovanie preddavkov na daň za rok 2020 matky, lustráciou Sociálnej poisťovne, správou úradu práce, sociálnych vecí a rodiny o prešetrení pomerov, oboznámením sa zápisnice o pojednávaní vo veci 14Pc/11/2020 vo veci určenia výživného vo vzťahu k plnoletému synovi Š. Q., pričom zistil tento skutkový stav:

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Č. mal súd preukázané, že matka nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Posledná evidencia trvala od 16.12.2015 do 18.5.2017.

4. Zo správy Sociálnej poisťovne, pobočka Č. súd zistil, že matka poberá nemocenské dávky od 12.5.2020 do 30.9.2020, a to v máji 2020 212,60 €, jún 2020 337,20 €, júl 2020 348,50 €, august 2020 348,50 €, september 2020 337,20 €.

5. Podľa správy Obce Z. navrhovateľka býva v prenajatom byte v bytovom dome Z., Č. XX so synmi Š. Q., H.. XX.X.XXXX a A. Q., H.. X.X.XXXX. S manželom v spoločnej domácnosti nežije od 15.6.2020. Na výživu detí otec neprispieva. Navrhovateľka od 29.4.2019 do 11.5.2020 bola zamestnaná u Obce Z. ako opatrovateľka v teréne, v čase podania správy bola práceneschopná. V katastrálnom území Obce Z. nie je vlastníčkou žiadnych nehnuteľností. Otec detí trvalý pobyt má na adrese Z. XX, v súčasnosti má prechodné bydlisko na adrese T. XX, E.. V súčasnosti nie je nikde zamestnaný, príjem má iba z dočasných brigád. Nie je vlastníkom žiadnych nehnuteľností.

6. Kolízny opatrovník predložil správu súdu o prešetrení pomerov v rodine maloletého A.. Šetrením bolo zistené, že spolu s matkou a bratom Š. obývajú 3-izbový zariadený byt vo vlastníctve Obecného úradu Z.. Zo zdravotných dôvodov matka bola práceneschopná s príjmom od 330 do 340 €. Je poberateľkou prídavku na deti vo výške 50,- €. Zo svojho príjmu hradí výdaje na byt 204,- €, elektrickú energiu 40,- €, internet, pôžičku 95,- €, staršiemu synovi platí internát, stravu, maloletému A. družinu, stravu v škole, mliečny program a ostatné výdaje s chodom domácnosti. Otec výživné nezasiela. S deťmi sa stretol 3-krát v auguste s nimi trávil celý týždeň.

7. Maloletý A. je žiakom 2.ročníka ZŠ v Z.. Učí sa veľmi dobre až výborne. Navštevuje futbalový krúžok s ročným poplatkom 18,- € a hravú angličtinu. S otcom v telefonickom kontakte nie je.

8. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny E. podal správu 15.12.2020 vo vzťahu k prešetreniu pomerov u otca maloletého A.. Tento býva v podnájme na adrese T. XX, E.. Ide o štandardný 1-izbový byt. Domácnosť je zariadená, konferenčný stolík, písací stolík, nábytok, TV, gauč, v obývacej izbe je priestor pre spánok, kde má otec k dispozícii rozkladací gauč. Bytové pomery na strane otca sú primerané. Domácnosť je hygienicky udržiavaná. V čase podania správy otec bol hospitalizovaný v nemocnici pre zdravotné problémy. Platí nájom 250,- € a poplatky 42,- € za energie. Je dobrovoľne nezamestnaný, nie je evidovaný na príslušnom úrade práce. Vo februári 2020 zamestnávateľ rozviazal s ním pracovný pomer výpoveďou. Tvrdil, že so synmi je v pravidelnom kontakte, najmä s plnoletým synom. Vzhľadom na vzdialenosť, stretávanie sa je veľmi náročné, a to podľa možností. Ohľadom otázky výživného poukazoval na skutočnosť, že medzi matkou detí a ním je ústna dohoda o prispievaní na výživu maloletého syna sumou 100,- € mesačne, za tým účelom matke v septembri 2020 zaslal 400,- €. Vzhľadom k jeho finančným možnostiam nie je schopný v danej situácii prispievať viac.

9. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny E. súd mal preukázané, že otec nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nepoberá dávku v hmotnej núdzi, ani iné sociálne dávky z úradu práce.

10. Z pripojenej zápisnice o pojednávaní vo veci 14Pc/11/2020 zo dňa 17.3.2021 mal súd preukázané, že rozsudkom súd rozhodol o určení výživného na plnoletého Š. Q., H.. XX.X.XXXX tak, že otca zaviazal prispievať na výživu sumou 100,- € mesačne od 6.10.2020. Návrh vo zvyšnej časti zamietol. Otcovi umožnil nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 6.10.2020 do 31.3.2021 v sume 583,87 € splácať v mesačných splátkach po 50,- €.

11. Vo svojom výsluchu otec uviedol, že býva prechodne v E. na ulici E. Č.. XX v prenajatom byte. Za nájom platí 300,- €. Nemá žiadne peniaze, nie je zamestnaný, nie je evidovaný na úrade práce. Pomáha mu jeho matka, sestra tak, že mu navaria, prinesú jedlo. Na fuškách si zarobí peniaze na nájomné. Telefón mu zaplatil starší syn za dva mesiace, a to január, február. Pokiaľ sa týka výživného matke zaplatil 100,- € za jún, júl, august, september, október, november. Platí si aj sociálnu a zdravotnú poisťovňu, teraz je v sklze, lebo mal zdravotné problémy. Na maloletého A. je ochotný prispievať sumou 50,- € mesačne. Pokiaľ sa týka jeho výdavkov okrem nájomného je to 20,- € telefón, 20,- € internet. Potrebuje sa aj obliecť, najesť. Tvrdil, že dal si žiadosť o zamestnanie, ale prišla mu odpoveď, najmä z obchodných reťazcov, že jeho príjem v hrubom by mal byť len 900,- €, a to sa mu neoplatí.

12. Matka v konaní uviedla, že otec na výživu maloletého A. neprispieva žiadnou sumou. Odišiel z domácnosti 15.6.2020, kedy poslal 420,- €. V čase, keď podala návrh o určenie výživného, poslal 300,- € a pred Vianocami 120,- €. Jej náklady pozostávajú z nájomného za byt 230,- €, na elektrinu 39,- €, telefón 27,- €, internet 15,- €, náklady na družinu A. 12,- € + 6,- € mliečny program, v ktorom je maloletý zaradený. Tento navštevuje 2.ročník základnej školy. Náklady na stravu v domácnosti sú okolo 300 až 350 €, závisí to od finančných prostriedkov, ktoré má k dispozícii. Jej príjem predstavuje minimálnu mzdu 520,- € a rodinné prídavky.

13. Matka predložila zúčtovanie preddavkov na daň, z ktorého bol zistený základ dane 3.265,18 €, ako aj úhrn zúčtovaných a vyplatených zdaniteľných príjmov 3.770,36 € za rok s daňovým preplatkom 201,04 €.

14. Kolízny opatrovník navrhol vyhovieť návrhu matky vzhľadom k tomu, že otec neplní si vyživovaciu povinnosť a všetky náklady na výživu maloletého uhrádza matka, pričom podľa možností jej pomáhajú jej rodičia.

15. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine - rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine - plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine - obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine - každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine - pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine - výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine - pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine - výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

16. Vykonaným dokazovaním súd dospel k právnomu záveru, že je dôvodné upraviť rodičovské práva a povinnosti vo vzťahu k maloletému A. z toho dôvodu, že rodičia nežijú v spoločnej domácnosti, o maloletého stará sa matka, poskytuje mu starostlivosť vo všetkých oblastiach jeho života a otec vyživovaciu povinnosť si neplní. Vzhľadom k tomu, že na strane matky neboli zistené okolnosti, ktoré by bránili tomu, aby maloletý A. nemohol byť zverený do jej starostlivosti rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku. Pri určení výšky vyživovacej povinnosti otca vo vzťahu k maloletému A. vychádzal z tej skutočnosti, že otec je nezamestnaný, ale nie je evidovaný na úrade práce. Sám uviedol vo svojom vyjadrení, že ak sa mu naskytne nejaká práca, bez rozmýšľania ju prijme, pričom pri ponukách zamestnania, kde jeho príjem by mal byť 900,- € v hrubom sa mu neoplatí pracovať, súd musí konštatovať, že otec deklaroval svoj záujem pracovať, avšak konal v rozpore so svojimi tvrdeniami. Otec aj napriek uloženej výzve dokladovať výšku svojich mesačných nákladov, ktoré mu v súvislosti s jeho výživou vznikajú, ktoré súdu nepredložil, mal súd za to, že jeho zdravotný stav je dobrý. Nič mu nebráni nájsť si zamestnanie formou brigád, aby dosahoval príjem, z ktorého bude schopný riadne platiť výživné. Jeho povinnosťou je zodpovedne pristupovať k hľadaniu zamestnania už z dôvodu svojich dvoch vyživovacích povinností, ktoré sú na neho odkázané výživou (aj vo vzťahu k plnoletému synovi Š.). Práve takáto skutočnosť musí byť dôvodom považovať každú prácu a pracovnú ponuku za prijateľnú. V konečnom dôsledku disponoval finančnými prostriedkami v rozsahu 10.000,- € za odpredaj pozemku, pričom uspokojoval vlastné potreby s vedomosťou, že maloletý je v starostlivosti matky a táto zabezpečuje potreby dieťaťa. V danom smere vyvstáva otázka pre otca, ktorý uviedol, že mu finančne vypomáhajú jeho rodičia a sestra, kto má teda pomáhať a plniť si vyživovaciu povinnosť vo vzťahu k maloletému synovi, ak nie práve on ako jeho rodič. Na jednej strane deklaruje, že si je vedomý svojich záväzkov voči svojim deťom, na druhej strane jeho súčasná situácia nemôže mu dovoliť platiť výživné. Je potrebné zdôrazniť, že každé dieťa potrebuje jesť, obliecť sa, zabezpečiť svoje životné potreby každý mesiac, každý deň a nemôže čakať na to, kedy jeho otec sa rozhodne pre zamestnanie, ktoré by mu vyhovovalo v rozsahu finančného ohodnotenia. Zákon o rodine v § 62 a nasl. upravuje základné pravidlá pre určenie výšky výživného na dieťa. Pri posudzovaní potenciality príjmov povinného rodiča v danej veci súd musí postupovať prísne a zhodnotiť všetky relevantné skutočnosti, ktoré sa v konaní preukážu. Pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti súd neprihliada len na jeho skutočné príjmy, ktoré v čase vyhlásenia rozhodnutia dosahuje, ale vychádza z jeho potencialných príjmov, teda príjmov, ktoré by mal, resp. mohol dosahovať pri existencii objektívne preukázaných skutočností ako je vek, stupeň dosiahnutého vzdelania, zameranie, zdravotný stav, schopnosti, dopyt na trhu práce. V zmysle § 75 ods.1 vety druhej Zákona o rodine súd prihliadne aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného, ak sa vzdá tento bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné súd neprihliada len na skutočné príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potencialných príjmov, ktoré by mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania, prax, dopyt na trhu práce. Tento princíp sa uplatňuje najmä vtedy, keď povinný svojim neuváženým konaním berie na seba neprimerané majetkové riziká zahrňujúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, vedie až k strate jeho príjmu a tým aj k strate možnosti platiť výživné. Takéto správanie nemôže byť na úkor oprávnených maloletých detí. Súd vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že je potrebné vychádzať z tzv. princípu potenciality príjmov na strate otca, to znamená z príjmu, ktorý by bol dosahoval za predpokladu, že by prijal prácu aj za sumu 900,- € v hrubom, čo by v čistom predstavovalo 700,- €. Preto výživné 80,- € na maloletého A. vo vzťahu k príjmu otca vyhodnotil súd ako primerané, zodpovedajúce odôvodneným potrebám maloletého s prihliadnutím ku skutočnosti, že otec má vyživovaciu povinnosť aj k plnoletému

synovi Š. (100,- € mesačne). Je nesporné, že vyživovaciu povinnosť majú obaja rodičia a príjem matky predstavuje výšku minimálnej mzdy 520,- € a rodinné prídavky na dve deti. Z týchto uhradza všetky náklady, ktoré im vznikajú. S prihliadnutím aj k tej skutočnosti, že jedná sa o chlapca, ktorý je vo vývoji a nároky na stravu, ošatenie, obuv sú vyššie nepomerne každý mesiac a je len na zodpovednosti matky ako tieto budú uspokojené. Súd pristúpil k určeniu výživného od podania návrhu, teda od 6.10.2020. Zročné výživné za dobu od podania návrhu do vyhlásenia rozsudku (31.3.2021) v sume 400,- € súd povolil otcovi splácať v 25,- € mesačných splátkach spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok.

17. Návrh o určenie výživného za dobu od 2.10.2020 zamietol, nakoľko výživné je možné určiť odo dňa podania návrhu, pokiaľ existujú dôvody hodné osobitného zreteľa aj spätne. Tieto v danom prípade súd nezistil, pretože rodičia žili v spoločnej domácnosti do 15.6.2020 a následne otec zaslal 300,- € v mesiaci jún, júl, august, september na dve deti a 120,- € v mesiaci december.

18. V zmysle § 52 CMP súd o trovách rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Čadca písomne v troch vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti v podaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcim konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom splnená dobrovoľne, je možné navrhnúť výkon rozhodnutia.